

L' ART DEL PAGÈS

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

BOTIQUÍ CASULA (*)

É

instruccions pera son ús y bon règimen.

(Continuació.)

Tambe pot usar de altre modo y es fent ab suficient quantitat de farina de mostassa y aygua tébia una pasta clara, posantla en un drap y aplicantla sobre la pell.

Deu deixar-se 'l us del vinagre, en compte del aygua com avans se feya, per l' amassat de la mostassa, puix li fá perdre totas sas virtuts. (1).

En cas de no poguerse disposar de moment de *mostassa* ni *paper de mostassa*, altres sustancias s' han indicat al efecte, recomenantse 'l such dels tronchs de varias plantas euforbiaceas, las arrels picadas del rave rusticà ó *mostassa dels alemanys*, 'l oli de alls ó també alls picats ab oli, ó sia la *mostassa del diable*, las fullas de coclearia y altres.

Reben lo nom de *sinapismes mitigats* als que s' hi afegeix una quantitat, mes ó menys gran de farina de llinosa, á fi de minorar sa forsa; y de *cataplasmas sinapisats*, als de farina de llinosa espolvorejats ab pols de mostasa.

(*)—Vegis lo número 335 del 4 d' Agost últim.

(1) Llegixis 'l article que baix lo nom de *Sinapismes*, publicarem en la "Enciclopedia médico-farmacéutica" y qua reproduhi "La Llançeta", Any I, n. 2. Desembre 15 de 1885, Barcelona.

Deu conservar-se la mostassa en caixas de llauna ó en pots de terra enllustrat ó de vidre, herméticament tapats.

Vegigatoris ó manxiulas.—Reben aqueix nom los medicaments que aplicats sobre la pell, produheixen 'l efecte d' un cáustich, ab aixecament de butllofa.

De varias clases poden ser los vegigatoris, per ser varias las sustancias que tenen dita propietat.—L' emplaste de cantáridas es lo mes usat, y á n' ell, nos anem á referir pera explicar son empleo.

Antiguament hi havia necessitat d' estendre l' emplaste sobre la badana, pero avuy queda substituït per los *Vegigatoris Albespeyres* que consisteix, en 'l emplaste dit estes sobre tela de color vert, encerada per sa par exterior. Substueix també á las *moscas de Milan* que consistian en una porció d' emplaste de cantáridas embolicat ab un tros de tela, á la que se l' hi havia de estendre al usarla.

Per aplicar donchs lo dit agent terapéutich, se renta be la pell, ahont se hagi de posar, ab vinagre tebi, se aixuga, y 's coloca 'l pegat per la part del emplaste sens escalfarlo, ó sols molt lleugerament. A las 12 horas ó menys, ja 's pot arrencar y ab estisoras finas 's talla la pell de la butllofa que s' hagi produhit. A la llaga que queda se hi posa una fulla tendra de bleda ben untada ab llart, y la 2.ª cura que deu ser á las 12 horas, 's substitueix per paper epispastich si 's desitxa que ragi, ó un drap de tela ben fi, untat ab *pomada secant* si 's vol tancar.

Sangoneras.—Pera estroncar las feridas que produheixen las sangoneras, 's posará esca sobre las feridas y si aixó no basta, 's mullará ab la *Poció hemostática* n.º 1, ó n.º 2, y si aixís tampoch bastés, ab *Per-cloruro de ferro líquit* tenint la precaució de xupar las feridas varias vegadas y assegurar-se molt sovint de que no rajan á fi de evitar una hemorragia ó derramament de sanch que podria escolar al malalt ó quan no, postrar-lo per la pérdua de sanch que sens necessitat sortiria de son cos.

Pera la aplicació de las sangoneras, basta agafarlas de una á una, ab los dits y posarlas per la par del cap al lloch ahont se desitji fins que s' hi agafi. Tambe pot ferse us de uns petits vasos ja expressos.

(Seguirá.)

SECCIO DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Cárrech merescut.—Felicitém à nostre paysà, l' enginyer agrícola belga, D. Domingo Call, fill de nostre particular amich d' igual nom, per haver sigut nombrat catedràtich d' Agronomia de la Universitat Central de Caracas, segons llegim en un periódich.

Ceba pera la viram.—Un periódich anglés recomana l' empleo de la ceba com un beneficiós remey é higiene de la viram. donchs à aquell oli essencial que fa plorar los ulls se li atribueixen cualitats terapéuticas de primer ordre pera curar las malalties del coll en ditas aus, que, com es sabut, constituheix la epidemia que despobla 'ls galliners.

Lo règimen es molt senzill: una ó duas vegadas per setmana se pica molt menuda la ceba y se barreja ab farina; y donantla à las gallinas, se conservan en excel·lents condicions pera engreixar, pondre ous y criar

Escola de olivicultura —L' Ajuntament de Tortosa tracta de dirigir-se à la Diputació provincial solicitantli demani al Govern la instalació en aquella ciutat d' una escola d' olivicultura, à tenor del decret publicat aquestos dias últims.

Exposició Permanent.—La Cambra espanyola de Comers de Orán ha pensat crear una Exposició Permanent, mostruari de productes espanyols, al objecte de fomentar nostras produccions nacionals. Los gastos de fletes y drets d' entrada, si la quantitat ó qualitat del género ho exigís, correrán de compte del expositor y de la Cambra los d' instalació à menos que 'ls articles obliguessin à fer gastos escepcionals.

Nou desinfectant.—S' ha descubert un nou desinfectant de gran energia, que es lo resultat de la sabonificació del petroli per medi de la sosa cáustica. Lo petroli sabonificat, es un líquit de color fosc, de la consistencia del aixerop, lo qual barrejat ab aygua, despedeix un olor grat, essent un desinfectant poderós pera purificar la admósfera dels llocs ahont regnan febres palúdicas. També es un remey efícas pera afeccions cutáneas en los animals, destruhint ademés los insectes danyosos à las plantas.

Via de conducció.—Están á punt de reanudarse las obras de la carretera de Arenys de Mar á Sant Celoni en lo tros que faltava explanar de la primera de las citadas poblacions á Arenys de Munt. Lo pago del tros expropiat verificat fa pochs dias, ha vingut á vencer los obstacles ab que 's lluytava fa temps pera continuar ditas obras entorpidas. Ab aquesta millora importantíssima pera aquella comarca s' obran nous medis de riquesa, facilitant la comunicació entre las duas lineas del ferro-carril del interior y del litoral, al mateix temps que facilita la reforma d' higiene y ornat de la vila d' Arenys de Munt, tan desconeguda dels tourists y de la colonia estiuhenca de la capital.

Vins y olis.—Segons datos oficiales la producció total anyal de vins en Espanya, passa de 23 milions d' hectólitres. Las provincias que mes produheixen son: Barcelona (2.300,000), Valencia, Lleyda, Tarragona, Zaragoza y Cuenca; las que menos Canarias, Oviedo, Coruña, (1,953) Per regions, las mes productoras son: Catalunya, (mes de sis milions d' hectólitres), Castella la Nova, (mes de tres milions), Valencia, (tres milions), Aragón, (mes de dos milions) y Castella la Vella, comprenenthi las provincias de Valladolid y Palencia, (mes d' un milió y mitj.)

En olis, figuran en primer lloch las provincias de Córdoba, (600,000 hectólitres) y Sevilla. Las regions de mes producció son: Andalucía, (1 milió 800,000 hectólitres), Catalunya, 350,000 Castella la Nova, (32,000), Extremadura, (270,000), Valencia, (204,000), Aragón, (195,000) y Murcia (130,000)

Lo total d' hectólitres, es de 3.357,000.

MERCATS, FIRAS Y CULLITAS.

Un diari extranjer calcula que Europa tindrà de portar pera el consum en l' any present, uns vint milions de hectólitres de cereals, qual valor no baixará de 400 milions de pessetas.

Los Estats-Units y la India, serán los principals payssos importadors.

Amposta.—Escriuhen que ja han comensat á recullir l' arrós, cual cullita 's creu que será abundant y de calitat superior á la que era de suposar, si las pluhas no repeteixen.

Aragó.—Aquestas comarcas s' han vist ultimament molt visitadas per compradors de blat, per qual causa 'ls preus d' aquestos pujan bastant.

Castelló de la Plana.—Enguany la cullita de taronja 's presenta inmillorable. A pesar de que hi haurá una quarta part menos de fruyt, aquest es mes gros y millor que 'l dels anys anteriors.

Orgonyá.—Una tempestat d' aygua, vent y pedra, ha destrosat per complert la cullita de rahims, olivas y fasols d' una bona part del terme, sumint en la miseria als moradors

Reus.—Las pluhas d' aquestos últims dias posan en molt bona disposició als camps pera las operacions de la sembra, que han comensat á efectuarse ja en algunas localitats.

S. Sadurní de Noya.—Diu *La Comarca del Noya*:

Animadas com en sós millors temps se presentavan las firas d' aquest any, donantho á coneixer no tan sols lo gran número de forasters que s' hostatjavan en las casas particulars y los innumerables firatayres de totas menas que circulavan per los carrers en busca de lloch pera establir la seva industria, en sa vigília; si que també lo estar completamet ocupadas totas las cuadras del arrabal per animals perteneixents á la classe cavallar y mular y al veure los remats de bestiar pasturar per las salsaredas y rierals esperant lo día següent pera presentarse al seu Hoch del firal. Pero lo mal temps las desbaratá casi per complet, puix si be lo día 6 y 7 sols va ploure pera regar los carrers, en cambi lo día que tenía d' esser 'l mes animat, no tan sols per ser l' últim día sino per ser de festa, allí á las deu del matí caigué una tempestat de pluja que causá la desesperació dels firatayres y dels comerciants que esperavan aquell día pera acabar de realizar los seus negocis.

Ab tot, y segons càlculs aproximats, concorregueren á la fira de 3,000 á 3,500 caps de bestiar, que 's vengueren, lo llanar al preu de sis rals lliura carnicera y sis rals menos cuartillo lo cabray.

De garrins s' en vengueren bastants y á un preu mes que regular.

Comerciant hi va haver que vengué de quinze á vint matxos y mulas de tiro y de bast; habenthi fet un gran giro en aquesta classe de bestiar; pero essent petit lo negoci y vendas en la classe d' euguas y cavalls.

Tortosa.—Las persistentes pluhas de la setmana anterior impediren que comensés la sega en part dels arrossals. Fins allavors aquellas no havian causat perjudicis en aqueixa graminea, però si las pluhas fossin fortas y s' ajeguessin las canyas que sostenen las espigas, los perjudicis serian incalculables.

Encara no 's pensa en recullir las garrofas per ser verdas y es de creure que á últims d' Octubre hi haurá propietari que no las haurá recullit totas.

Valencia.—S' han embarcat en lo Port, grans partidas de cebas ab destí al extranjer.

Vich.—Din *La Veu del Monserrat* del dia 22:

«Hem tingut una setmana tan molla, que desde 'l temporal del diumenge passat á la tarde, fins avuy que hem vist un xiquet la cara del sol, se pot dir que pocas horas ha estat sense ploure. La tormenta d' esta nit ha sigut brava y llarga. Encara que per la saó del sembrar será molt beneficiosa aquesta aygua, no obstant, com hi ha encara las trumfas á la terra, si durés massa lo temporal de pluhas de segur las perjudicaría.»

VINS.

Alcanar.—La cullita de rahim ha quedat completament destruhida, inundats los cups, intransitables los carrers y camins, essent de consideració los danys causats en las hortas.

Cambrils.—Hi ha hagut necessitat de suspendre las operacions de la berema per lo temporal d' ayguas.

Reus.—La operació de la berema quedá interrompuda ocasionant, aquest temps perjudicis de consideració á nostres agricultors que teníen los cups á mitj omplir y hagueran de recullir lo fruyt en malas condicions

Entre bonas y malas condicions s' están ja terminant las operacions de la brema.

La cullita que era regular en cantitat y prometia ser en qualitat inmillorable á no sobrevenir las continuas y abundants plujas que han vingut á perjudicarla molt, no obstant se creu que ab la fermentació del rahim en los cups millorarà considerablement la graduació que ofería la proba, prés lo liquit de las portadoras.

Sant Cugat del Vallés.—Diuhén d' aquet y altres punts del Vallés que hi caigué una pedregada, durant la tempestat de la nit del dia 21, ocasionant perjudicis de consideració als vinyats.

Sant Sadurní de Noya.—Aquest any s' han fet algunas comprás de veremas al preu de 10 ptas. las 16 arrobas al principi, y després ab motiu d' haver vingut á aquesta vila una comissió d' una casa francesa, s' han pagat los rahims á 11 y $\frac{1}{2}$ y 12 pessetas las 16 arrobas. Los pagesos han vengut moltes cargas en aquestos preus, no per desconfiansa absoluta de prehuar mes lo ví, sino escarmentats dels dos anys passats.

Lo dia 17 fou la fuga de posarse á cullir en casi tota aquesta comarca.

En la vigilia estava la plassa plena de brassers, traginers y matxos pera fer la recolecció, y se pagavan los animals de 9 á 10 ptas. y la palla y los homes á 2'50 ptas. lo jornal.

Es tant abundant la cullita del ví en aquesta comarca, que las personas entradas ja en anys demostran per aixó sa admiració, puig recordan poquíssims cassos semblants al que ofereix aquest any lo resultat de la berema; mereixent notarse també que la forsa alcohólica del ví resulta en general molt superior á la que ordinariament s' obté en aquesta comarca.

Los mes importants viticultors de la mateixa han combatut enérgicament y sens reparar en sacrificis las malalties que en moltes vinyas comensaren á desentrotllarse.

A Sant Sadurní s' han fabricat en aquesta temporada, 541 màquines pera ruixar los ceps atacats de mildiu, y s' han venut 14,750 kilos de sulfat de coure pera combatre dita plaga.

S. Pere de Ribas.—La berema es tant abundant, que molts propietaris s' han vist precisats á vendre 'l ví novell desde 'ls cups per no tenir prou botas; no obstant, no es pas tan dolent lo negoci, puix se n' han venut regulars partidas á 19 pessetas la carga de 121 litres.

Tarrassa.—Las pluhas caygudas darrerament han perjudicat notablement als rahims recolectats, vejentse 'ls agricultors obligats á suspendre sas beremas.

Tarragona.—A causa de la nova lley d' esperits lo govern te lligats de peus y mans al nostre comers d' exportació de vins, que ha de veure com las casas extrangeras se n' enduhen la berema en bocoyos mentres nosaltres no podém fer ví per por de que se 'ns torni agre.

En lo moll d' aquesta ciutat hi havia un dia d' aquestos, disposats per embarcar, gran munió de bocoyos plens de rahims.

Tortosa.—Son incalculables los perjudicis ocasionats per las pluhas últimas, especialment en los vinyats, que en sa majoria estavan encara pera beremar.

Vendrell.—Pot donarse ja per acabat lo beremar en lo partit del Vendrell. Los esquisits vins que han resultat prometen ser mol apreciats, haventse comensat á vendre á 20 pessetas la carga y tenint tendencia á pujar prompte 'l preu.

Vilanova y Geltrú.—En aquesta tenim bona cullita de rahim tant en quantitat com en qualitat.